

7/1735
62-86

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.69/1543/5626
Konu : Yazılı soru önergesi

09/09/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 04/02/2016 tarihli ve 43452547-120.07-17417 sayılı yazı,
b) 24/02/2016 tarihli ve 56020453/2016-610.01-E.316/1321 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1735 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.69/1542/5625

Konu : Yazılı soru önergesi

09/09/2016

Sayın Candan YÜCEER
Tekirdağ Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1735 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

1- "Denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazı" kenar başlıklı 105/A maddesinin birinci fıkrasında, hükümlülerin dış dünyaya uyumlarını sağlamak, aileleriyle bağlarını sürdürmelerini ve güçlendirmelerini temin etmek amacıyla; açık ceza infaz kurumunda cezasının son altı ayını kesintisiz olarak geçiren, çocuk eğitimevinde toplam cezasının beşte birini tamamlayan, koşullu salıverilmesine bir yıl veya daha az süre kalan iyi hâlli hükümlülerin talebi hâlinde, cezalarının koşullu salıverilme tarihine kadar olan kısmının denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle infazına, ceza infaz kurumu idaresince hükümlü hakkında hazırlanan değerlendirme raporu dikkate alınarak, infaz hâkimi tarafından karar verilebileceği; ikinci fıkrasında, açık ceza infaz kurumuna ayrılma şartları oluşmasına karşın, iradesi dışındaki bir nedenle açık ceza infaz kurumuna ayrılamayan veya bu nedenle kapalı ceza infaz kurumuna geri gönderilen iyi hâlli hükümlülerin, açık ceza infaz kurumuna ayrılma şartlarının oluşmasından itibaren en az altı aylık sürenin geçmiş olması durumunda, diğer şartları da taşımaları hâlinde, birinci fıkrada düzenlenen infaz usulünden yararlanabilecekleri; üçüncü fıkrasının (b) bendinde ise, maruz kaldıkları ağır bir hastalık, engellilik veya kocama nedeniyle hayatlarını yalnız idame ettiremeyen ve koşullu salıverilmesine üç yıl veya daha az süre kalan hükümlülerin, diğer şartları da taşımaları hâlinde birinci ve ikinci fıkralardaki infaz usulünden yararlanabilecekleri; ağır hastalık, engellilik veya kocama hâlinin, Adli Tıp Kurumundan alınan veya Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan bir raporla belgelendirilmesi gerektiği,

2- Geçici 4. maddesinde, Kanunun 105/A maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ve ikinci fıkrasında belirtilen altı aylık süre şartı ile birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen cezanın belirli bir süre infaz edilmesine ilişkin şartın 31/12/2020 tarihine kadar uygulanmayacağı,

B) Denetimli Serbestlik Hizmetleri Yönetmeliğinin;

1- "Değerlendirme raporu" kenar başlıklı 77. maddesinde, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezasının infazını talep eden hükümlü hakkında, ceza infaz kurumu psiko-sosyal ve eğitim servisinde görevli uzman veya öğretmen tarafından değerlendirme raporu düzenleneceği, hazırlanan raporda hükümlünün; eğitim ve iyileştirme programlarına katılımı ve bu konudaki çaba ve gayreti, ceza infaz kurumundaki uyumu ve iş birliği, kişisel tutum ve davranışları, tekrar suç işleme riski, topluma veya mağdura zarar verme riski, hükümlünün toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, salıverme sonrasına kendini ne kadar hazırladığı, olası sorunlarının farkında olup olmadığı ve bunları çözmek için ne tür planlar yaptığının

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

değerlendirileceği; değerlendirme raporunda hükümlünün, tekrar suç işleme, topluma veya mağdura zarar verme riskinin bulunup bulunmadığı, toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığının gerekçeleri ile birlikte açıkça belirtileceği,

2- "Hükümlünün talebinin değerlendirilmesi" kenar başlıklı 78. maddesinde, hükümlünün, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezasının infazını talep etmesi halinde, ceza infaz kurumu idaresinin hükümlünün 5275 sayılı Kanunun 105/A maddesinde belirtilen süre şartlarını taşıyıp taşımadığını araştıracağı; mevzuatta belirtilen süre şartlarını taşımayan hükümlünün talebinin ceza infaz kurumu idaresi tarafından reddedileceği, ret kararının hükümlüye tebliğ edileceği, hükümlünün; ret kararına karşı kanun veya bu Yönetmeliğe aykırı olduğu gerekçesiyle bu işlemi öğrendiği tarihten itibaren on beş gün, her halde işlemin yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurabileceği; süre yönünden mevzuatta belirtilen şartları taşıyan hükümlünün; iyi halli olması ve değerlendirme raporuna göre suç işleme, mağdura veya topluma zarar verme riskinin bulunmaması durumunda infaz hâkiminden talebin kabulüne, aksi halde reddine karar vermesi isteneceği; infaz hâkiminin, içerisinde iyi hal kararı veya değerlendirme raporu olmayan infaz dosyalarını eksikliğin ikmali için iade edeceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezaların infazı süreci hükümlüler için bir hak değildir. Hükümlünün koşullu salıverilmesine bir yıldan az bir süre kalsa dahi ceza infaz kurumu idaresinin hükümlünün iyi halli olmadığına karar vermesi ya da hükümlü hakkında suç işleme, mağdura veya topluma zarar verme riskinin bulunduğu yönünde bir değerlendirmenin yapılmış olması durumunda infaz hakimi hükümlünün talebini reddedebilecektir.

II- A) Denetimli serbestlik uygulamaları kapsamında takip edilen şüpheli, sanık veya hükümlü serbest olarak toplum içerisinde bulunan kişidir. Denetimli serbestlik sürecine, hükümlünün risk ve ihtiyacının belirlenmesi ile başlanır. Bu aşamada risk ve ihtiyaç belirleme formu uygulanır, form sonucunda infaz ve iyileştirmeye yönelik yükümlülükler belirlenir. Sonrasında denetimli serbestlik uzmanı tarafından yükümlü ile üç bireysel görüşme gerçekleştirilir ve belirlenen yükümlülüklerin yükümlü için uygunluğu değerlendirilir, gerekiyorsa uygun olması için gerekli düzenlemeler gerçekleştirilir.

1- Bir bölgede denetim ve gözetim altında bulundurulma tedbiri kapsamında, toplumun ve mağdurun korunması amacıyla hükümlüden belirlenen tarih ve saatlerde, denetimli serbestlik müdürlüğüne, kolluğa, muhtarlığa veya müdürlüğün belirleyeceği bir kamu görevlisine başvurması istenir. Başvuru sıklığı hükümlünün risk düzeyine göre farklılık gösterir.

2- Belirlenen yer veya bölgelere gitmeme tedbiri kapsamında, hükümlünün suç işlemesine veya suça yönelmesine etkisi bulunan yerlere gitmekten yasaklanmasıyla özellikle çocukların ve suç mağdurunun korunması amaçlanır. Bu yükümlülük, hükümlünün çocuklara, topluma ve mağdura zarar verme riski ile işlediği suçun özelliklerine göre diğer yükümlülüklerle birlikte verilebilir. Yasak getirilen yer veya bölge ile yasaklama süresi denetimli serbestlik müdürlüğünce takdir edilir.

3- Belirlenen programlara katılma yükümlülüğü kapsamında, hükümlülerin iyileştirilmesi için ihtiyaç duydukları bireysel görüşme, grup çalışması, tedavi ve iyileştirme programları, diğer kurumlarca yürütülen meslek ve sanat edindirmeye yönelik faaliyetler, seminer, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler, sivil toplum kuruluşlarınca kamu yararına

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

yürütülen program ve çalışmalara katılmaları amaçlanır.

4- Eğitim ve iyileştirme faaliyetleri kapsamında, suçun oluşmasında etki edebilecek risk faktörleri üzerinde durulur, yükümlüde farkındalık oluşturacak ve suçun tekrarının önlenmesi için denetimle önlemesini hedefleyen program, eğitim veya seminerlere katılım sağlanır. Bu programlar arasında Öfke Kontrol Programı, Sigara, Alkol ve Madde Bağımlılığı Farkındalık Programı, aile içi iletişim seminerleri ve ihtiyacı olduğu tespit edilen diğer alanlarda faaliyetler yer almaktadır.

B) Denetimli serbestlik uygulamaları kapsamında aile içi şiddet mağdurunun elektronik yöntemlerle korunması tedbiri de bulunmaktadır. Bu kapsamda mağdur koruma ünitesi kullanılmaktadır. Mağdur koruma ünitesi, elektronik izleme merkezinden fail ve mağdurun konumlarının harita üzerinden sürekli takibine imkân sağlar. İhlal durumunda elektronik izleme merkezine gelen ihlal sinyali sonrasında, ilgili birimlerle irtibata geçilerek eş zamanlı müdahale yapılır.

Mağdur koruma ünitesi üç parçadan oluşur. Bir tanesi mağdurun üzerinde taşıması gereken GSM hattı üzerinden mağdur ile sesli ya da yazılı haberleşmeyi ve izleme merkezi ile karşılıklı veri aktarımını sağlayan alıcı ünite, ikinci parça failin ayağına takılan kelepçe (RF verici), üçüncü parça ise failin üzerinde taşıması gereken, özel taşıma kılıfı olan, GSM hattı üzerinden kişi ile sesli ya da yazılı haberleşmeyi ve izleme merkezi ile karşılıklı veri aktarımını sağlayan alıcı parçadır.

Failin ayağına kelepçe takıldıktan sonra yaklaşmaması veya girilmemesi gereken bölge harita üzerinden işaretlenerek failin mağdura yaklaşması yasak olan mesafe sisteme kaydedilir. Failin, yaklaşmaması veya girmemesi gereken bölgeye girmesi ve alıcı üniteyi yanına almaması durumunda bu bilgi elektronik izleme merkezine hızlı bir şekilde ulaşır ve kişi aranarak ya da mesaj gönderilerek uyarılır.

Alıcı ünite sayesinde fail aranarak sesli görüşme yapılabilir ya da kişiye mesaj gönderilebilir. Alıcı ünitesinin merkez ile iletişimi kopsa dahi alıcı çalışır. İletişim kurulduğunda veri aktarımına devam eder.

Belirlenmiş alanlar veya mağdura yakınlığına göre failin yerinin gerçek zamanlı izlenmesi sağlanır. GPS ünitesinin failin üzerinde olduğu doğrulanabilir. Failin hareket durumu elektronik harita üzerinde gösterilir.

III- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden, 31/12/2015 ilâ 31/05/2016 tarihleri arasında, 44.374 hükümlünün denetimli serbestlikten yararlandığı anlaşılmıştır.

IV- 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun "Görev" kenar başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde, adli sicil tutulmasıyla ilgili hizmetleri yürütmek Bakanlığımız görevleri arasında sayılmakla birlikte, adli istatistikler sanık ve suç esas alınarak derlenmekte olup, soru önergesine konu edilen diğer hususlara ilişkin olarak Bakanlığımızda talep edilen ayrıntıda istatistiki bilgi bulunmamaktadır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan